

149.—HE TANGI MO TUPOKI,

Na Te Maropounamu.

(Ngati-Tama, Taranaki).

Na D. F. G. Barclay (Te Pakere), na S. Percy-Smith i whakamarama.

I taia te waiata nei ki te pukapuka a Hori Kerei, 'Nga Moteatea' p. 197; a, kei reira e kiia ana na Makirangi.

No te tau 1893 ka taia te waiata nei ki te Journal o te Polynesian Society (J. 2/52); na D. F. G. Barclay (Te Pakere) kai whakamaori o te Kooti Whenua Maori i taua wa i tuku ki reira, nana ano i whakamarama, i whakapakeha hoki. He rereke etahi wahi maha o ta Te Pakere i ta Hori Kerei a, ko te ahua na nga iwi o Taranaki i hoatu nga kupu, nga whakamarama ki a Te Pakere. Otira i whai te kaupapa ka taia ki raro nei i ta Hori Kerei; ko te mea tawhito tera, a he maha rawa nga wahi i makere i ta Te Pakere.

Ko Tupoki raua ko te tuakana ko Raparapa nga rangatira o Ngati-Tama i te wa i a Te Rauparaha ma, i nga whawhai nunui a te Maori i te wa i u mai ai te pakeha ki enei motu. To raua pa ko te Kawau, he motu kei Poutama, kei raro iti atu o Parininihi. I mate a Raparapa i a Waikato ki te whawhai i Te Taharoa (kei te taha tonga o Kawhia). No muri tata iho ka mate a Tupoki ki Pararewa, kei te takiwa o Mokau, i te ope o Ngati-Maniapoto, o Ngati-Rora, o Ngati-Haua, o Ngati-Paoa. E kiia ana na te pu a Hauauru a Tupoki i mate ai.

Na te tuahine o Tupoki, na Maropounamu tenei tangi mona. Kei te T.C. 257 me te 347 nga korero mo Tupoki.

(Ref.: M. 197, J.2/52, J.18/79, T.C.349).

'Tera nga whata ka moiri kei Parininihi,²

Nana i hoatu ki waho.

Haere ra, e pa, i te apu rorowhio

O ruhi, o nenge, o te makinokino tonu,

I whakahokia³ atu e koe ki te hauauru.

Te whakahokinga mai ka whiti⁴ i te rore;

Kihai⁵ koe i whakaaro, kia maunu te wai

I runga o Ngamotu.⁶

Kei to tamaiti ma Rau-a-Matuku,⁷

Mana e putiki te ua o te pakanga,

E tauwhiro mai ra te hiku o te taua.

Hirautia⁸ ra o kahu angiangi;

Parurutia ra te pu ki Watau;

Pairangatia ra te pu ki Wharekohu.

Kia nui o tohu ki runga ki to rangi,

Kia rewa⁹ nga ngohi i te ati.

Manu whakarewaia, kia whakakau koe

I te whana¹⁰ whatiwhati i roto Pararewa,¹¹

Kei pehia koe te ahi¹² a te tipua.

Tenei Poutu¹³ nana i here mai,

Hei whakatu atu te maru¹⁴ i muri nei.